

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 560/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **SlovDef Technologies s. r. o.**, IČO 51 229 978, Teplická 2156/3, Poprad, zastúpenej Advokátskou kanceláriou FABIAN, s. r. o., Karpatská 15, Poprad, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/18/2021 z 27. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Tiež navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie a priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že sťažovateľka podniká v obchode s výrobkami obranného priemyslu. Takýto obchod uzavrela aj so spoločnosťou [REDAKOVANÉ], konkrétne kúpnu zmluvu 1. februára 2020, predmetom ktorej mal byť prevod vlastníckeho práva k dvojhlavňovému palubnému delu GSh-23 v počte 23 kusov. Zmluvou o postúpení pohľadávky z 27. novembra 2019 bola na sťažovateľku odplatne postúpená pohľadávka [REDAKOVANÉ], čím sa sťažovateľka stala veriteľom spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Pre účely vysporiadania tohto záväzku došlo 29. januára 2020 k uzavretiu ďalšej kúpnej zmluvy, na základe ktorej došlo 14. februára 2020 aj k dodaniu časti tovaru. Spoločnosť [REDAKOVANÉ], listom z 23. marca 2020 od spomenutých kúpnych zmlúv odstúpila. To bol aj jeden z dôvodov vzniku súdneho sporu, v ktorom sa sťažovateľka na Okresnom súde Humenné v konaní sp. zn. 17Cb/62/2020 ako žalobkyňa proti uvedenej spoločnosti ako žalovanej domáha neplatnosti uvedeného odstúpenia.

3. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo hospodárstva“) listom z 27. augusta 2019 uložilo žalovanej do 31. decembra 2020 výroby obranného priemyslu, ktoré boli ku dňu skončenia platnosti povolenia v jej vlastníctve, predať, darovať alebo zneškodniť na jej náklady.

4. Sťažovateľka v obave z nenaplnenia uvedených zmlúv, ako aj z už uzavretého jej kontraktu, ktorý nadväzoval na kúpu tovaru od žalovanej, podaním z 19. augusta 2020 navrhla neodkladným opatrením uložiť žalovanej zdržať sa všetkých právnych úkonov, ktorými by disponovala s hnutelným majetkom (výrobky obranného priemyslu) a ktorých vlastníkom je sťažovateľka. Návrh špecifikovala najmä ako povinnosť zdržať sa, aby žalovaná presne označený tovar prevádzala do vlastníctva iných osôb, dávala hnutelné veci do užívania tretím osobám, zriaďovala na uvedené hnutelné veci záložné právo alebo akékoľvek iné práva a zdržať sa premiestňovania uvedených hnutelných vecí do iných priestorov, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

5. Okresný súd uznesením z 3. septembra 2020 návrh na neodkladné opatrenie zamietol a krajský súd uvedené uznesenie na odvolanie sťažovateľky uznesením č. k. 3Cob/74/2020 z 15. októbra 2020 potvrdil v podstate s odôvodnením, že by išlo o neprimeraný zásah a ochranu len pre jednu stranu a že predpoklady na vydanie neodkladného opatrenia neboli osvedčené.

6. Sťažovateľka v poradí druhým návrhom na neodkladné opatrenie 17. februára 2021 podala v podstate obdobný návrh len s doplneným okruhom tovaru obranného priemyslu. Okresný súd uznesením z 10. marca 2021 konanie pre prekážku rozsúdenej veci v časti zastavil a v časti zamietol. K zastavujúcemu výroku konštatoval, že návrh bol založený na nezmenených okolnostiach prípadu oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu. Zamietavý výrok odôvodnil neosvedčením dôvodnosti nároku a hrozacej ujmy. Okresný súd tiež uviedol, že s argumentáciou k neplatnosti odstúpenia sa vyrovná súd v rámci rozhodovania veci samej.

7. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd touto ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia okrem iného uviedol, že okresný súd dostatočne vyhodnotil skutkové okolnosti a vec správne právne posúdil, preto sa s odôvodnením okresného súdu stotožnil.

8. Krajský súd tiež uviedol dôvody, ktoré sťažovateľka považuje za nekonzistentné, nezmyselné a preto ústavne neudržateľné. Krajský súd uviedol, že *«za žiadnych okolností sa nemožno návrhom na vydanie neodkladného opatrenia domáhať určenia neplatnosti kúpnych zmlúv... Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo hospodárstva“) listom z 27. augusta 2019 uložilo žalovanej povinnosť v lehote do 31. decembra 2020 výroby obranného priemyslu, ktoré boli ku dňu skončenia platnosti povolenia v jej vlastníctve predať, darovať alebo zneškodniť na jej náklady. Z uvedeného listu teda nevyplýva, ako žalovaná túto svoju povinnosť splnila, či vôbec s týmto svojim majetkom nakladala, resp. v akom rozsahu.»*

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd formalisticky, bez posúdenia okolností prípadu konštatoval, že splnenie uloženej povinnosti žalovanému príslušným ministerstvom

je na ľubovôli žalovanej. Z tohto listu nemôže vyplývať, akým spôsobom a v akom rozsahu splní žalovaná svoju povinnosť, keďže tento list ministerstva predchádzal časovému sledu udalostí, ktoré boli predmetom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Ďalej uviedla, že napadnuté uznesenie je vnútorne nekonzistentné. Podľa názoru sťažovateľky sa krajský súd zaoberal iba poškodením práv žalovanej, a nie ochranou práv sťažovateľky. Tiež tvrdí, že krajský súd ponechal bez povšimnutia kľúčovú otázku neplatnosti odstúpenia od kúpnych zmlúv, čím napadnuté uznesenie nesie znaky arbitrárnosti. V závere uviedla, že návrhom na vydanie neodkladného opatrenia sa nedomáhala určenia neplatnosti kúpnych zmlúv, ale neplatnosti odstúpenia od kúpnych zmlúv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu (práva na spravodlivé súdne konanie) rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

11. Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o vydaní neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie, resp. zrušenie pristupuje len za celkom výnimočných okolností, tak ako to bolo zaužívané judikatúrou v súvislosti s posudzovaním predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (IV. ÚS 13/2020).

12. V nadväznosti na citované považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že aj v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného (predtým predbežného) opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípm spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

13. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu. Vzhľadom na to ústavný súd tiež zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska

predmetu konania tvoria jeden celok. Ústavný súd preto vychádzal zo záverov okresného súdu, ktorý k zastavujúcemu výroku konštatoval, že návrh bol založený na nezmenených okolnostiach prípadu oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu. Zamietavý výrok odôvodnil neosvedčením dôvodnosti nároku a hroziacej ujmy. Okresný súd tiež uviedol, že s argumentáciou k neplatnosti odstúpenia sa vyrovná súd v rámci rozhodovania veci samej.

14. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu je v súlade s § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), keďže krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením, ktoré formuloval okresný súd a ktoré je podľa názoru ústavného súdu zrozumiteľné a konanie nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru.

15. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP bola odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia, pričom možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia bola podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke.

16. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že sťažovateľka v prejednávanej veci dostatočným spôsobom neosvedčila dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a ani potrebu dočasnej úpravy pomerov strán sporu pre účely poskytnutia ochrany tomuto nároku. Napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu dáva sťažovateľke odpoveď na to, že jej skutkové a právne námietky nie sú dôvodné.

17. Ústavný súd nevidí najmenší dôvod spochybňovať záver súdov, že otázkou platnosti odstúpenia od kúpnych zmlúv sa budú zaoberať až v rámci rozhodovania vo veci samej. Ak sudy vyhodnotili okolnosti dotknutého návrhu ako nedostačujúce na vydanie neodkladného opatrenia, ústavný súd nevidí dôvod ich závery spochybňovať. Súd nie je povinný akceptovať na účely osvedčenia ohrozenia práva akýkoľvek dôkaz. Je evidentné, že okolnosti prípadu neboli pre všeobecné sudy natoľko intenzívne, čo sa týka spôsobilosti osvedčiť porušenie práv sťažovateľky, aby nariadili pomerne silné opatrenie rovnajúce sa v podstate zákazu akémukoľvek nakladaniu so sporným obranným materiálom. To platí aj na mailovú komunikáciu žalovanej z 17. apríla 2020 a 2. septembra 2020, ktorá bola čiastočne oslabená už aj časovým aspektom, keďže táto komunikácia predchádza rozhodnutiu odvolacieho súdu už o prvom návrhu sťažovateľky na neodkladné opatrenie (15. októbra 2020).

18. Ústavný súd nevidí dôvod spochybňovať ani záver súdov o prekážke rozsúdenej veci. Okresný súd vysvetlil svoje rozhodnutie. Okolnosti veci neumožňujú vyvodiť pochybnosti o tomto závere, že nešlo o kvalitatívne zmenenú právnu situáciu, ktorá by opodstatňovala iný záver ako ten, že išlo len o nový pokus sťažovateľky, tentokrát už aj s využitím ústavnej sťažnosti.

19. Ústavný súd napriek uvedenému musí sťažovateľke uznať, že jej výhrady k časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu majú svoje opodstatnenie. Týka sa to napríklad nedôsledného záveru k „neplatnosti kúpnych zmlúv“, kým sťažovateľka napáda neplatnosť „odstúpenia“. To isté sa vzťahuje aj na nekonzistentnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, cit. *„Z uvedeného listu (ministerstva hospodárstva, pozn.) teda nevyplýva, ako žalovaná túto svoju povinnosť splnila, či vôbec s týmto svojim majetkom nakladala, resp. v akom rozsahu“*. Ústavný súd vníma takéto odôvodnenie z časového hľadiska ako nelogické, keďže splnenie povinnosti bolo viazané na čas po tomto liste ministerstva hospodárstva.

20. Napriek uvedenému pochybeniu zo strany krajského súdu je napadnuté rozhodnutie nutné posudzovať nie izolovane v rovine výlučne uvedenej chyby, ale ako už ústavný súd konštatoval, v spojení s rozhodnutím okresného súdu, s ktorým sa krajský súd v plnom rozsahu stotožnil. Závery plynúce z obidvoch rozhodnutí neumožňujú dospieť k názoru o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet dôvod, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia, ktoré by odôvodňovali nezákonnosť alebo nesprávne zistený skutkový stav.

21. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľky neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú zjavne neopodstatnené. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutého uznesenia. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia. Tak je to aj v tomto prípade. Preto ústavný súd sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu